

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 133/2023-10

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho, zo sudkyne Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Petra Molnára v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa

██████████ zastúpeného spoločnosťou IN FORO – AYRUMYAN advokátska kancelária s. r. o., Uhrova 4, Bratislava, IČO 51 011 344, v mene ktorej koná advokát JUDr. Gevorg Ayrumyan, PhD., alebo Mgr. Patrik Baltazarovič, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 6 Cdo 158/2019 z 29. septembra 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 25. januára 2023 domáha vyslovenia porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 6 Cdo 158/2019 z 29. septembra 2022 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

Sťažovateľ navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ sa v procesnom postavení žalobcu na Okresnom súde Trenčín (ďalej len „okresný súd“) domáhal od žalovaného zaplata sumy 35 280,68 eur. Požadovanú sumu sťažovateľ odôvodňoval tak, že žalovaný mu ako jeho advokát pri zastupovaní v konaní vedenom Okresným súdom Bratislava I pod sp. zn. 7 C 109/2009 spôsobil škodu tým, že nepostupoval s odbornou starostlivosťou a v záujme sťažovateľa ako svojho klienta. Sťažovateľ v uvedenom konaní tvrdil, že žalovaný nepostupoval v zmysle udeleného splnomocnenia

a neupozornil ho na možnosť, že uplatňovaný nárok na nájom a náhradu za zriadenie vecného bremena sa premlčí.

Okresný súd rozsudkom č. k. 20 C 153/2016 z 20. decembra 2017 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) žalobu sťažovateľa zamietol. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že sťažovateľovi sa nepodarilo preukázať porušenie povinností žalovaného vyplývajúcich zo zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o advokácii“).

3. Proti rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) rozhodol rozsudkom č. k. 5 Co 211/2018 z 10. apríla 2019 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“). Krajský súd po zhrnutí vykonaného dokazovania a záverov z neho plynúcich prvoinštančné rozhodnutie ako vecne správne potvrdil. K odvolacím námietkam sťažovateľa v podstatnom uviedol: *„Argumentáciu žalobcu, že žalovaný by konal pri zastupovaní žalobcu s odbornou starostlivosťou vtedy, ak by sám žalobu v konaní rozšíril aj o nárok na náhradu za užívanie ďalších pozemkov žalobcu a žalobca by sa potom sám rozhodol pri výzve na zaplatenie súdneho poplatku za rozšírenie žaloby, či ho zaplatí alebo nie, považoval za nedôvodnú. Ak by žalovaný postupoval uvedeným spôsobom, nekonal by pri výkone advokácie s odbornou starostlivosťou, ale v rozpore s preukázanými pokynmi žalobcu ako svojho klienta, teda by porušil svoje povinnosti advokáta v zmysle § 18 ods. 1 zákona o advokácii.“* Krajský súd zároveň uviedol: *„Žalobca bol zo strany žalovaného oboznámený s inštitútom premlčania v súvislosti s možnosťou domáhať sa určitej náhrady spätne do minulosti iba do určitého časového obdobia, ako i na možnosť premlčania nároku (vychádzajúc z tvrdení žalovaného, preukázaných výpoveďou svedka Q. P. Y. a obsahom dvoch potvrdení z 3. júla 2014 podpísaných žalobcom).“* Napokon krajský súd reagoval na námietky sťažovateľa vo vzťahu k jednotlivým dôkazom (napr. že svedok – substituent je synom žalovaného, tieseň, za ktorej mal podpísať potvrdenia, a i.), ktoré postupne vyhodnotil ako neopodstatnené.

4. Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a) a b) a § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“). V dovolaní sťažovateľ opäť namietal, že pri prvom úkone – porade s klientom nebol riadne poučený o možnostiach premlčania svojich nárokov. Odvolaciemu súdu sťažovateľ vyčítal, že sa žiadnym spôsobom nevysporiadal s predbežnou otázkou a so skúmaním situácie, keď by pri riadnom postupe advokáta v súvislosti s riadnym výkonom advokácie mohol jeho klient uspieť so svojím uplatňovaným nárokom na príslušnom súde, prípadne v akom rozsahu. Bolo potrebné, aby konajúci súd vždy riešil predbežnú otázku, aj vtedy, ak sa o premlčanom nároku advokátovho klienta ani samotné konanie nevedlo. Porušenie princípu právnej istoty sťažovateľ odôvodnil neprípustnosťou konštatovania bez bližšieho odôvodnenia o tom, že argument použitý v odvolaní je irelevantný. Podľa názoru sťažovateľa prezentovaného v podanom dovolaní okresný súd neprispel k zisteniu objektívnej pravdy, čo bolo jeho povinnosťou, a tiež nesprávne vyhodnotil výpoveď svedka (substituenta, pozn.), keďže je zrejme vzhľadom na príbuzenský pomer bol svedok zaujatý.

5. Najvyšší súd vo vzťahu k dovolaniu podľa § 420 písm. f) CSP preskúmal rozsudky krajského súdu i okresného súdu a poukázal na to, že odvolací súd dostatočne reagoval na odvolacie námietky

sťažovateľa. Podľa najvyššieho súdu krajský súd skonštatoval nepreukázanie splnenia základného predpokladu pre vznik zodpovednosti žalovaného za škodu, a to protiprávneho konania žalovaného pri výkone advokácie, preto nebol dôvod skúmať splnenie ostatných predpokladov vzniku zodpovednosti (škoda a príčinná súvislosť medzi protiprávnym konaním a vznikom škody). Vysporiadal sa aj s argumentáciu sťažovateľa o splnomocnení/splnomocneniach, potvrdeniach podpísaných žalobcom a výpoveďou svedka. Odvolací súd reagoval i na odkazované rozhodnutie najvyššieho súdu, ktoré za daného zisteného skutkového stavu nepovažoval za použiteľné, pretože v danom prípade nebolo zistené porušenie povinností žalovaného ako advokáta pri zastupovaní sťažovateľa ako klienta. Napokon najvyšší súd poukázal aj na to, že všeobecný súd nemusí dať odpovede na všetky nastolené otázky, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam.

Dovolací súd tiež konštatoval, že sťažovateľ namietal nedostatok riadneho odôvodnenia rozsudku krajského súdu, ktorý však spájal so zisťovaním skutkového stavu, s dokazovaním, resp. s právnym posúdením. Pokiaľ sťažovateľ namietal, že bol chybný procesný postup okresného súdu, keď neuviedol predbežné právne posúdenie, najvyšší súd v odôvodnení napadnutého uznesenia v podstatnom uviedol: „... *procesný postup súdu, v rámci ktorého nerešpektuje § 181 ods. 2 C. s. p. (v tom zmysle, že neurčí, ktoré skutkové tvrdenia sú medzi stranami sporné, ktoré skutkové tvrdenia považuje za nesporné, ktoré dôkazy vykoná a ktoré dôkazy nevykoná a neuvedie svoje predbežné právne posúdenie veci), neznemožňuje strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že by tým dochádzalo k porušeniu práva procesnej strany na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f) C. s. p. (tu porovnaj uznesenie najvyššieho súdu zo 17. mája 2017 sp. zn. 3 Cdo 54/2017).*“

Vo vzťahu k dovolaniu sťažovateľa podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP po vymedzení teoretických východísk pre prípustnosť takého dovolania napokon dovolací súd konštatoval, že „*dovolateľ v podstate iba nesúhlasil so závermi nižších súdov, ktoré vyplynuli z výsledkov vykonaného dokazovania, preto sa nejednalo o právnu otázku, ale o otázku skutkovú.*“. Najvyšší súd tiež dodal vo vzťahu k dovolaniu podanému podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, že „*dovolateľ v dovolaní nevymedzil právnu otázku, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach o tom, akú otázku mal dovolateľ na mysli. V prípade absencie uvedeného dovolací súd nemôže pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešil súd prvej inštancie a odvolací súd. V opačnom prípade by uskutočnil dovolací súd prieskum priečiaci sa nielen koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v Civilnom sporovom poriadku, ale aj cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP.*“.

Na základe uvedených záverov najvyšší súd napadnutým uznesením dovolanie sťažovateľa podľa § 447 písm. c) CSP ako neprípustné odmietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti prezentoval presvedčenie, že „*súd II. inštancie v tomto prípade Krajský súd v Trenčíne pochybil, keď nie len nesprávne právne posúdil vec ale taktiež obsiahnuté odôvodnenie jeho právnych úvah nie je podľa názoru sťažovateľa dostatočne odôvodnené*

a postačujúce tak, aby vylúčilo akékoľvek pochybnosti sťažovateľa, ktoré namietal na súde I. inštancie, súde II. inštancie ako odvolacom súde, ale v neposlednom rade aj podanom dovolaní na súde dovolacom. “. Okrem rozsudku krajského súdu sťažovateľ kritizoval aj napadnuté uznesenie najvyššieho súdu a tvrdil, že aj dovolací súd porušil princíp právnej istoty, pokiaľ odmietol viaceré argumenty bez riadneho odôvodnenia, spochybnenia alebo dôsledného vyvrátenia.

7. V závere ústavnej sťažnosti sťažovateľ zhrnul, že „*rozsudok OS, rozsudok KS a uznesenie NS SR je prekvapivé, nepredvídateľné a arbitrárne, pretože sa rozsudok KS v podstate len stotožnil s rozsudkom OS, pričom konštatoval neunesenie dôkazného bremena sťažovateľom a nepreukázanie jeho tvrdení. Následne uznesením NS SR nedošlo k riadnemu preskúmaniu právneho posúdenia sťažovateľovej veci dovolacím súdom, a to aj napriek namietaniu takéhoto postupu v podanom dovolaní ako dovolacom dôvode.*“.

III. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdenie o porušení práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny) a spravodlivé súdne konanie (čl. 6 ods. 1 dohovoru) napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ktorým bolo sťažovateľovo dovolanie odmietnuté.

9. V rámci predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti ústavný súd so zreteľom na sťažovateľom uplatnenú argumentáciu konštatuje, že ústavnú sťažnosť je potrebné odmietnuť z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti možno hovoriť, ak namietaným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť preto možno považovať tú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (porov. napr. II. ÚS 66/2011, III. ÚS 155/09, III. ÚS 198/2020).

10. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti predovšetkým zvýrazňuje svoj nesúhlas s rozhodnutiami okresného súdu a krajského súdu. Vo vzťahu k napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu predniesol pomerne stručnú argumentáciu, ktorá je len strohým vyjadrením nesúhlasu s posúdením prípustnosti dovolania, resp. rozsahom odôvodnenia napadnutého uznesenia. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti zopakoval argumenty uplatnené v dovolacom konaní a vo vzťahu k napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu konštatoval jeho nedostatočné odôvodnenie.

11. Bez potreby citovania relevantných častí odôvodnenia napadnutého uznesenia ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd ako súd dovolací jasne a zrozumiteľne vyjadril dôvody, pre ktoré dovolanie sťažovateľa odmietol.

Z obsahu napadnutého uznesenia vyplýva, že najvyšší súd preskúmal rozsudky okresného súdu a krajského súdu a ich odôvodnenia v nadväznosti na sťažovateľom uplatnené dovolacie dôvody a tieto riadne vyhodnotil. Najvyšší súd riadne preskúmal záver krajského súdu o tom, že v danom prípade nebolo preukázané porušenie povinností vyplývajúcich zo zákona o advokácii zo strany žalovaného, pričom práve na tomto základe bola žaloba sťažovateľa zamietnutá. V tejto súvislosti v rámci možnosti dovolacieho prieskumu najvyšší súd preskúmal proces dokazovania a následne konštatoval, že k porušeniu sťažovateľových práv v zmysle § 420 písm. f) CSP nedošlo.

Rovnako v prípade namietaného nesprávneho právneho posúdenia najvyšší súd jasne a ústavne udržateľným spôsobom vyhodnotil neprípustnosť dovolania. V odôvodnení napadnutého uznesenia dovolací súd zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom aplikoval ustanovenia Civilného sporového poriadku pre posúdenie splnenia podmienok prípustnosti dovolania podľa § 421 CSP.

12. Ústavný súd, poukazujúc na svoju doterajšiu judikatúru, považuje za potrebné zdôrazniť, že otázka posúdenia, či sú splnené podmienky na uskutočnenie dovolacieho konania, patrí zásadne do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, a nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1 ústavy) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (m. m. II. ÚS 119/2021, II. ÚS 383/2019).

13. V teraz prejednávanej veci je potrebné uviesť, že najvyšší súd sa neodmietol zaoberať mimoriadnym opravným prostriedkom sťažovateľa, ktorým napadol rozsudok krajského súdu, jeho dovolanie riadne preskúmal, no keďže dôvody zakladajúce prípustnosť dovolania nezistil, následne sformuloval svoj právny záver o neprípustnosti podaného mimoriadneho opravného prostriedku a rozhodol o ňom spôsobom, ktorý mu Civilný sporový poriadok prostredníctvom § 447 písm. c) vyslovene umožňuje.

14. Ústavný súd na základe uvedeného uzatvára, že právny záver najvyššieho súdu v napadnutom uznesení nevykazuje znaky arbitrárnosti, zjavnej neodôvodnenosti či svojvôle, čo by bolo možné konštatovať len v prípade, ak by sa natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení zákona, že by tým poprel jeho účel a význam (m. m. III. ÚS 264/05, I. ÚS 23/2010).

Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého uznesenia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a s právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok (m. m. II. ÚS 465/2017).

15. Napokon ústavný súd poznamenáva, že sťažovateľ k ústavnej sťažnosti nepriložil kópiu napadnutého rozhodnutia napriek tomu, že ide podľa § 123 ods. 3 zákona o ústavnom súde o obligatórnu náležitosť ústavnej sťažnosti. V záujme zachovania princípu hospodárnosti a rýchlosti konania ústavný súd nepristúpil k výzve sťažovateľa na odstránenie väd podania a chýbajúce napadnuté uznesenie najvyššieho súdu dohľadal z verejne prístupných databáz.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. marca 2023

Luboš Szigeti
predseda senátu